

*Współczesna filozofia rosyjska
na VIII Zjeździe Filozoficznym*

Janusz Dobieszewski

Wprowadzenie

Imprezą towarzyszącą VIII Polskiemu Zjazdowi Filozoficznemu w Warszawie (który miał miejsce w dniach 15–20 września 2008 roku) były między innymi obrady „Okrągłego Stołu” zatytułowane: Rosyjskie pytania o Rosję jako problem filozoficzny. W przedsięwzięciu tym zależało nam na zasygnalizowaniu istnienia szerokiego, bo obejmującego wszystkie istotne ośrodki akademickie, a w dodatku stale zasilanego przez młodych badaczy, grona osób zajmujących się filozofią rosyjską; chcieliśmy także przynajmniej odnotować oraz wskazać sobie i obserwatorom aktualne kierunki naszych badań i zainteresowań; nie bez znaczenia był również cel integracyjny.

Pomysłodawcami i organizatorami Stołu byli: prof. Lilianna Kiejzik z Uniwersytetu Zielonogórskiego, prof. Jan Krasicki z Uniwersytetu Wrocławskiego oraz prof. Janusz Dobieszewski z Uniwersytetu Warszawskiego. Obrady odbyły się 19 września.

Do udziału w obradach zaproszeni zostali goście specjalni, którymi byli: jeden z najwybitniejszych współczesnych przedstawicieli światowej humanistyki, prof. Andrzej Walicki, twórca powojennych podstaw organizacyjnych, „psychologicznych” i merytorycznych (monografie, podręczniki, antologie, przekłady) polskich badań nad myślą rosyjską, a także dwie inne osoby, mające ogromne zasługi dla naszego środowiska, zarówno jeśli chodzi o prace naukowe, jak i inspirujące oraz integrujące działania organizacyjne: prof. Andrzej de Lazari i ks. prof. Henryk Paprocki. Wystąpienia gości, mające charakter refleksji nad „tematem rosyjskim” i swoimi z nim zmaganiem, były z konieczności niezbyt długie, natomiast niezwykle inspirujące i spotkały się ze spodziewanym żywym przyjęciem uczestników. Profesor Walicki mówił o źródłach filozofii rosyjskiej, zatrzymał się dłużej na liberalizmie, opowiadał o losach swych książek i ich tłumaczeń. Profesor de Lazari przedstawił zagadnienie tzw. zaprogramowania kulturowego Rosjan i Polaków, wskazał na te aspekty historii obu narodów,

które przyjmowane są i objaśniane jednostronnie, będąc źródłem niedobrych stereotypów. Z kolei ks. profesor Paprocki mówił o religijnych źródłach filozofii rosyjskiej, a dłużej skupił się na kategorii Sofii jako przedmiocie rozważań metafizycznych, przedstawił również krótko swój dorobek translatorski.

Z „centralnym” referatem okrągłostołowym, określającym całość naszego przedsięwzięcia („Rosyjskie pytania o Rosję jako problem filozoficzny”), wystąpił Marian Broda z Uniwersytetu Łódzkiego, a wśród pozostałych zgłoszonych referatów znalazły się między innymi prezentowane tu teksty Leszka Augustyna, Doroty Jewdokimow, Lilianny Kiejzik, Anny Kurkiewicz, Teresy Obolevitch oraz Haliny Rarot.